

การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อวิเคราะห์ ประเมินผลการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร
และพัฒนาเกษตรกรให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานเพิ่มขึ้น
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐
กลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางพาราแม่สอด
วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๙
ณ ที่ทำการกลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางพาราแม่สอด หมู่ที่ ๒ ต.แม่กุ อ.แม่สอด จ.ตาก

ผู้เข้าประชุม จำนวน ๒๐ คน ผู้เข้าร่วมประชุม ๓ คน

วัตถุประสงค์การประชุม

๑. เพื่อให้ผู้เข้าประชุมได้รับทราบถึงสถานภาพ การดำเนินงาน ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร พร้อมทั้งร่วมกันพิจารณากำหนดหาแนวทางการแก้ไข
๒. เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรทราบหลักเกณฑ์และวิธีการจัดมาตรฐานกลุ่มเกษตรกร และนำไปปฏิบัติเพื่อให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน และพัฒนาสู่ได้ในโอกาสต่อไป

๑. ผลการวิเคราะห์ประเมินสถานภาพและผลการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร

๑.๑ สถานภาพของกลุ่มเกษตรกร

กลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางพาราแม่สอด จัดทะเบียนเมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๙ สำนักงานตั้งอยู่เลขที่ ๒๘ หมู่ที่ ๒ บ้านผาลาด ตำบลแม่กุ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ท้องที่การดำเนินงานครอบคลุมทุกตำบลในอำเภอแม่สอด แลอำเภอพบพระ จังหวัดตาก อาชีพหลักเกษตรกรกรรมของสมาชิก คือ ทำสวนและแปรรูปยางพารา ในระยะแรกตั้ง มีสมาชิก จำนวน ๕๐ คน ถือหุ้นแรกตั้งจำนวน ๕,๕๐๐ หุ้น เป็นเงินค่าหุ้น ๕๕,๐๐๐ บาท

๑.๒ ผลการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร

กลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางพาราแม่สอด เป็นกลุ่มที่จดทะเบียนใหม่ อยู่ระหว่างดำเนินธุรกิจตามแผนการดำเนินธุรกิจของกลุ่มเกษตรกร โดยดำเนินธุรกิจ ๒ ด้าน คือ ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย และธุรกิจรวบรวมผลผลิต/ผลิตภัณฑ์ กลุ่มเกษตรกรกำหนดบทบาทตัวเองเป็นศูนย์กลางเพื่อที่ช่วยเหลือสมาชิกในช่วงต้นน้ำ ซึ่งก็คือขั้นตอนของการเพาะปลูก การดูแลและบำรุงต้นยาง การได้มาซึ่งน้ำยางหรือการแปรรูปขั้นต้นในส่วนกลางน้ำและปลายน้ำนั้น เมื่อรวบรวมผลผลิต/ผลิตภัณฑ์ จากสมาชิกมาแล้ว กลุ่มเกษตรกรจะทำหน้าที่ในการเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์โดยการแปรรูปไปสู่อีกขั้น และสร้างช่องทางในการจัดจำหน่าย

๒. ปัญหาผลการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร

- การดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร จำเป็นต้องใช้เงินทุนจำนวนมาก ซึ่งเงินที่ได้จากการระดมทุนของสมาชิกอาจจะไม่เพียงพอ กลุ่มเกษตรกรจึงจะต้องกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินทุนภายนอกเข้ามาใช้จ่ายและบริหารธุรกิจ ทั้งในเรื่องของการรับซื้อผลผลิตจากสมาชิก หรือการจัดหาสินค้ามาจำหน่าย จำเป็นต้องใช้เงินเป็นเครื่องมือ การบริหารสภาพคล่องจึงเป็นสิ่งที่สำคัญมาก
- การกำหนดราคาซื้อผลผลิตจากสมาชิก กลุ่มเกษตรกรไม่สามารถให้ราคาที่เป็นธรรมกับสมาชิกได้ทุกคน เพราะสมาชิกของกลุ่มเกษตรกรมีทั้งที่อยู่ใกล้ และอยู่ห่างไกลจากที่ทำการหรือจุดรวบรวมผลผลิตของกลุ่มเกษตรกร ถ้าหากกำหนดราคาซื้อที่สำนักงานเป็นหลัก สมาชิกคนที่อยู่ใกล้ก็จะได้ประโยชน์ สมาชิกคนที่อยู่ไกลก็จะเสียประโยชน์ เพราะมีต้นทุนในการขนส่งที่สูงกว่าสมาชิกที่อยู่ใกล้ แต่ถ้าหากให้ราคาพิเศษกับสมาชิกคนที่อยู่ไกลเพื่อช่วยเหลือค่าใช้จ่ายด้านการขนส่ง ก็จะเป็นการเพิ่มภาระให้กับกลุ่มเกษตรกรซึ่งจะมีค่าใช้จ่าย

ในการดำเนินงานที่สูงขึ้น และสมาชิกคนที่อยู่ใกล้ก็อาจจะไม่พอใจที่ตนได้ราคาต่ำกว่า ดังนั้น ปัจจัยเรื่องการขนส่งจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญในการกำหนดราคา ซึ่งจะต้องทำความเข้าใจและข้อตกลงร่วมกันในที่ประชุมใหญ่ เพื่อสร้างความยุติธรรมให้กับทุกคนทุกฝ่าย

๓. แนวทางการพัฒนากลุ่มเกษตรกรให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน

- กลุ่มเกษตรกรต้องไม่มีข้อสังเกตของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับรายการข้อบกพร่องทางการเงินและบัญชีรายละเอียดการบันทึกบัญชียังไม่ครบถ้วน และไม่เป็นที่ปัจจุบัน จึงควรแนะนำให้กลุ่มเกษตรกรจัดให้มีผู้จัดทำบัญชีและบันทึกบัญชีให้ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน พร้อมทั้งจัดทำเอกสารประกอบรายละเอียดเพื่อให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบ และต้องจัดทำงบดุลรอบสิบสองเดือนแล้วเสร็จและให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบได้ภายใน ๑๕๐ วันตามกฎหมาย

- เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะต้องไปให้ความรู้เกี่ยวกับ การจัดทำงบการเงิน การบันทึกบัญชี การควบคุม และการตรวจสอบการดำเนินงานของคณะกรรมการ

- กลุ่มเกษตรกรต้องจัดให้มีการประชุมใหญ่ประจำปีภายในกำหนดเวลา ๑๕๐ วัน วันประชุมใหญ่สามัญประจำปีของกลุ่มเกษตรกร เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะต้องเข้าไปช่วยแนะนำขั้นตอนการจัดประชุม วิธีการจัดประชุม และจะต้องเข้าร่วมรับฟังในการประชุมสามัญประจำปี

- กลุ่มเกษตรกรต้องดำเนินธุรกิจหรือการบริการอย่างน้อย ๑ ชนิด โดยดำเนินธุรกิจแปรรูปผลผลิตเพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับตัวผลิตภัณฑ์ และควรที่จะจัดอบรมทางด้าน การแปรรูปผลผลิต โดยการเชิญวิทยากร นักวิชาการ หรือผู้เชี่ยวชาญทางด้าน การแปรรูปยางพารา

- กลุ่มเกษตรกรจะต้องช่วยเหลือในเรื่องของการจัดหาตลาดรองรับให้กับผลผลิตของสมาชิก เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ ป้องกันความเสียหายจากการที่ไม่มีช่องทางในการจัดจำหน่าย และให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการต้นทุนการผลิต เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการลดค่าใช้จ่ายด้านการผลิตให้กับเกษตรกร

- กลุ่มเกษตรกรต้องดำเนินงานมีผลกำไรสุทธิประจำปีและมีการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีตามกฎหมาย

- ยางพาราจัดอยู่ในกลุ่มสินค้าโภคภัณฑ์ ซึ่งราคาจะเคลื่อนไหวในทิศทางเดียวกันกับราคาน้ำมัน ถ้าหากปีไหนราคาน้ำมันปรับตัวลดลง ราคาของพาราก็จะถูกลง แต่ในทางตรงกันข้าม ถ้าราคาน้ำมันปรับตัวสูงขึ้น ยางพาราก็จะได้รับประโยชน์ตามไปด้วย ในภาวะปัจจุบันที่ราคาน้ำมันมีความผันผวนสูง การคาดการณ์ราคาของพาราจึงทำได้ค่อนข้างยาก การคาดการณ์รายได้ของกลุ่มเกษตรกรจึงทำได้ยาก

- ในปัจจุบัน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้มีการเปิดทำการซื้อ-ขาย สินค้าเกษตรล่วงหน้า ซึ่งยางพาราก็เป็นหนึ่งในสินค้าที่จัดให้มีการซื้อขายด้วย ข้อดีของการซื้อขายล่วงหน้าก็คือจะช่วยให้ ผู้ซื้อและผู้ขายได้แลกเปลี่ยนสินค้าในราคาที่ตนเองต้องการ และเป็นการป้องกันความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาสินค้านั้นๆ แต่ในปัจจุบันนี้การซื้อขายล่วงหน้า ยังเป็นที่รู้จักกันในเฉพาะกลุ่มนักลงทุน และนักเก็งกำไรจากการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์เท่านั้น ด้วยข้อจำกัดของการเข้าถึงเทคโนโลยี ความรู้ความสามารถในการซื้อหลักทรัพย์และเงินทุน ทำให้เกษตรกรไม่สามารถใช้เครื่องมือนี้เพื่อเป็นแนวทางในการประกันรายได้ให้กับตน ซึ่งจริง ๆ แล้วการซื้อขายล่วงหน้าเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรเป็นอย่างมาก ดังนั้น ทางเลือกหนึ่งของการแก้ไขปัญหารายได้ของเกษตรกรนั้นคือการใช้เครื่องมือทางตลาดทุน เป็นตัวเลือกในการป้องกันความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาสินค้าเกษตร ซึ่งจะต้องขอความช่วยเหลือจากทางภาครัฐ หรือภาคเอกชน เพื่อเข้ามาให้ความรู้ในเรื่องของการใช้เครื่องมือเหล่านี้ให้เป็นประโยชน์กับเกษตรกรด้วย เพราะถ้าทำได้ก็จะเป็นการสนับสนุนให้เกษตรกรพึ่งพาตัวเองปล่อยให้เป็นไปตามกลไกของตลาด ซึ่งจะดีกว่าการที่รัฐบาลต้องเข้าไปแทรกแซงทางด้านราคา

ภาพประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อวิเคราะห์ ประเมินผลการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร
และพัฒนาเกษตรกรให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานเพิ่มขึ้น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐
กลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางพาราแม่สอด วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๙
ณ ที่ทำการกลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางพาราแม่สอด หมู่ที่ ๒ ต.แม่กุ อ.แม่สอด จ.ตาก

